

CRIȘAN MIRCIOIU (1913-2009) – UN OM PENTRU TOTDEAUNA –

IN MEMORIAM

Puține sunt cazurile din viața mea când, întâlnind un om, am avut sentimentul și certitudinea că-l întâlnesc pentru totdeauna. Sentimentul, oricât de rar l-am trăi, nu este nici pe departe o ciudățenie.

L-am întâlnit pe profesor pentru prima oară ca student, la o sesiune științifică și am fost captivat de personalitatea Domniei Sale. L-am reîntâlnit la peste 30 de congrese, foarte activ, tot timpul interesat de ceea ce am mai scris.

Ei bine, acum, pe 18 mai 2009, profesorul blând, enciclopedist, Crișan Mircioiu, pe care l-am întâlnit cândva cu sentimentul că l-am întâlnit pentru totdeauna, a plecat dintre noi, sfințind profesia noastră cu ultimele străluciri ale spiritului său.

S-a născut pe 20 iulie 1913, la Câmpina, într-o familie modestă, dar hotărâtă să investească totul și să se jertfească pentru înfăptuirea destinului copiilor săi, hotărâre pe deplin înțeleasă și, mai ales, pe deplin însușită și de Crișan.

La 17 ani, în 1930, terminând liceul în orașul natal și obținând diploma de bacalaureat la Ploiești, devine student al Facultății de Medicină a Universității „Regele Ferdinand” din Cluj, pe care o absolvă în 1936. În 1937, la numai 24 de ani, își pecetluiește efortul și tezaurul de cunoștințe cu titlul de doctor.

Conștient că, deși a făcut un pas decisiv, mai are încă mulți de făcut, Crișan Mircioiu continuă să-și urmeze drumul destinului pășind cu aceeași fermitate, curaj și trudă asiduă spre candela care deja îl aștepta aprinsă în templul profesiei sale, spre lumina din vârful bisturiului, bisturiu pe care, după trecerea prin adevăratele canoane sacre, îl va lua în mână în 1940, sfințindu-i, intensificându-i și păstrându-i vie lumina până în ultima clipă a vieții sale. Furtunile și vârtoarea iscate de ultima conflagrație mondială aveau să-l țină în vârtejul lor aproape 10 ani, fără să-i atenueze, însă, hotărârea și dârzenia cu care și-a înfruntat destinul.

Devine, în 1964, conferențiar universitar și, în 1970, profesor, grad în virtutea căruia va prelua, în 1973, conducerea Clinicii I Chirurgie Cluj, serviciu cu o puternică tradiție chirurgicală. În 1949 obține, prin concurs, titlul de medic specialist în chirurgie și, în 1960, titlul de medic primar. Munca de cercetare este validată prin titlul de doctor în medicină, în 1963. Dorind, parcă, să sublinieze faptul că încrederea care i se acordase este mai mult decât binemeritată, profesorul Crișan Mircioiu își obține și docența, în 1973.

Datele biografice din viața unui om sunt ca inelele din trunchiul unui arbore. Privite în fugă, nu par să spună mare lucru. Citite, însă, și descifrate cu atenție, ele ne permit pătrunderea până în adâncul tainelor unei ființe, taine care îi definesc viața și

personalitatea sa, ca și în cazul profesorului Crișan Mircioiu, o personalitate complexă, cu inepuizabile puteri și resurse interioare. Adolescentul este caracterizat întotdeauna de patima arzătoare de a ști și de a deveni. Omul matur trăiește în fiecare clipă din conștiința exemplară de a se dăruie. Asistentul universitar, șeful de lucrări, conferențiarul și profesorul Facultății de Medicină a Universității din Cluj se dăruie cu generozitate profund gândită, fecundă, studenților săi, față de care, cu cât timpul îl îndepărtează ca vârstă, sufletul și spiritul său îl apropie până la identificare. Studenții îl adorau, spunându-i în glumă „Domnul Profesor abdomen acut”, i-au scris și versuri, considerându-l „un Mondor al chirurgiei românești”.

Chirurgul Crișan Mircioiu se apropie la fel de gândit și profund de discipolii săi și de pacienții săi din clinica pe care a slujit-o timp de o viață, pe primii făcându-i să vadă cât mai amplu și complex în adâncul ființei umane, pe ultimi salvându-i de la moarte sau îndepărtându-le moartea cu aceeași lumină din vârful bisturiului, cu adevărat veșnică. Învățătorul discipolilor din amfiteatru și al celor care și-au însușit și desăvârșit arta chirurgiei în sala de operație și la patul bolnavului, a devenit, urmărindu-și cu tenacitate împlinirea destinului, și un învățat, un învățat în toată puterea cuvântului. Eforturile învățătorului și ale învățatului s-au orientat spre abordarea celor mai dinamice domenii ale chirurgiei - chirurgia de urgență, chirurgia oncologică, chirurgia biliară, care s-au materializat în cursuri postuniversitare care alcătuiesc un adevărat testament de practică medicală și etică profesională și în peste 900 lucrări științifice comunicate, din care 200 publicate în țară și în străinătate. Contribuția sa științifică în domeniul medical este reflectată și de redactarea unor importante capitole ale tratatelor naționale de chirurgie, publicate în deceniile 6, 7 și 8 ale secolului XX. Opera lui Crișan Mircioiu este consacrată și prezentării vieții și activității unor personalități marcante care au învigorat spiritualitatea românească și încă sunt vii în tezaurul de valori umaniste ale tuturor timpurilor: Albert Schweitzer, Theodor Billroth, Onisifor Ghibu, Ștefan Micle și, firesc, Iuliu Hațieganu și Victor Papilian, ultimii reprezentanți de seamă ai școlii medicale de la Cluj.

Nu pentru că a trăit mult timp (peste 9 decenii), ci pentru că și-a trăit intens timpul, și-a găsit întotdeauna răgaz de a se implica activ și fructuos în viața Clujului, promovându-i marile valori culturale și științifice (fiind în ultimele patru decenii rectorul Universității Populare Cultural-Științifice din Cluj), participând prin contribuții substanțiale la aproape toate congresele naționale de chirurgie care au avut loc în ultima jumătate de secol, ca animator și președinte al Societății de Chirurgie clujene.

Alegerea sa ca membru emerit al Academiei de Științe Medicale din România, acordarea titlului de *Doctor Honoris Causa* de către universitățile din Oradea și Constanța și a distincției de cetățean de onoare al Clujului, sunt recunoașteri care confirmă, fără echivoc, personalitatea inconfundabilă a lui Crișan Mircioiu, virtuțile sale exemplare, de slujitor consecvent și credincios al științei și artei chirurgicale românești, al neamului românesc.

Rememorându-i viața, trăiesc din nou cu sentimentul pe care l-am avut când l-am întâlnit întâia oară, sentimentul că am întâlnit un OM PENTRU TOTDEAUNA. Și ce aș putea, de altfel, altceva trăi, aflându-mă în piramida vieții unui om, atât de trudnic și genial edificată? Fie-i veșnic neatinsă pe pământ și în ceruri lumina pe care a aprins-o în vârful bisturiului!

Prof. Dr. Eugen Târcoveanu